

Satakunnan hyvinvointialue

SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN JÄRJESTÖAVUSTUSPERIAATTEET

Luonnos

Mira Heimo-Mulinga

HYTE-koordinaattori

13.9.2024

Luonnos

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Avustuslajit ja hakeminen	2
2.1. Toiminta-avustus.....	2
2.2. Hankeavustus	3
2.3. Toiminnallinen yhteistyö.....	3
3. Toiminta-avustuksen myöntämisen yleiset periaatteet.....	4
4. Toiminta-avustuksen haku ja käytön seuranta	5
5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta	6
6. Toiminta-avustusten painopisteet	7
7. Päätöksenteko.....	7

1. Johdanto

Satakunnan hyvinvointialueella ja järjestöillä on yhteinen tavoite edistää maakunnan asukkaiden hyvinvointia. Hyvinvointialue tekee yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Hyvinvointialueen tulee edistää myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7 §)

Hyvinvointialue voi tukea eri tavoin Satakunnassa toimivia rekisteröityjä yhdistyksiä ja yhteisöjä (jäljempänä viitataan yleishyödyllisiin yhdistyksiin ja yhteisöihin sanalla järjestöt), joiden toiminnoilla edistetään satakuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja/tai turvallisuutta. Järjestöjen tekemä työ voi myös tukea hyvinvointialuetta tavoitteiden saavuttamisessa.

Avustettavan toiminnan tulee tukea tai täydentää Satakunnan hyvinvointialueen lakisääteisiä sosiaali- tai terveystaloudellisia palveluita edellyttäen, että avustuksen ei arvioida aiheuttavan lainkaan, taikka aiheuttavan vain vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Järjestöjen tulee toteuttaa avustettavaa toimintaa lainsäädännön ja valtakunnallisten ohjausasiakirjojen asettamissa puitteissa noudattaen hyvinvointialuestrategian ja järjestämissuunnitelman painopisteitä, strategisia periaatteita sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteitä.

2. Avustuslajit ja hakeminen

Satakunnan hyvinvointialue voi myöntää järjestölle taloudellisena avustuksena toiminta-avustusta tai hankeavustusta.

Lisäksi hyvinvointialue voi tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä antamalla tilojaan maksutta tilapäisesti järjestöjen käyttöön sekä tekemällä toiminnallista yhteistyötä, johon ei liity rahallista korvausta. Toiminnallista yhteistyötä voi olla esimerkiksi asiantuntijatuki, viestintä ja asukkaiden ohjaaminen järjestön toimintaan. Tilojen tilapäisen käyttömahdollisuuden ja toiminnallisen yhteistyön haku-aika on jatkuva.

2.1. Toiminta-avustus

Hyvinvointialue voi myöntää toiminta-avustusta järjestöille, joiden säännöissä määritellyt tarkoitus ja toimintamuodot tukevat tai täydentävät hyvinvointialueen lakisääteisiä sosiaali- tai terveystaloudellisia palveluita satakuntalaisten asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistäen. Toiminta-avustukset ovat haettavana vuosittain määriteltynä haku-aikana, joka tarkentuu osana talousarvioprosessia. Toiminta-avustusta voidaan kohdentaa pysyväisluonteiseen tai uutta käynnistävään toimintaan, joka vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin todennettuihin vajeisiin. Avustuksiin käytettävä kokonaissumma tarkentuu vuosittain aluevaltuuston hyväksymän talousarvion

yhteydessä. Päätökset toiminta-avustuksiin varattavasta summasta sekä yksittäisistä toiminta-avustuksista tekee sote-johtaja lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialueella valmistellun esityksen pohjalta.

2.2. Hankeavustus

Hyvinvointialue voi hankeavustuksella tukea toimintaa, johon järjestö hakee hankeavustusta kehittämisluonteisiin, määräaikaisiin tehtäviin ulkopuoliselta rahoittajalta (esim. STEA, ESR, THL tai STM). Hyvinvointialueen avustus ei voi olla ainoa rahoituskanava. Hyvinvointialueen rahoitus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Hankeavustusten hakuaika on jatkuva.

Avustuksia koskevat neuvottelut käydään kyseistä hanketta koskevien palvelutuotannon asiantuntijoiden sekä hyte- ja TKIO-asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä. Avustuksiin käytettävä kokonaissumma tarkentuu vuosittain aluevaltuuston hyväksymän talousarvion yhteydessä. Päätökset hankeavustuksiin varattavasta summasta sekä yksittäisistä hankeavustuksista tekee sote-johtaja lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialueella valmistellun esityksen pohjalta.

2.3. Toiminnallinen yhteistyö

Hyvinvointialue tarjoaa hallinnassaan olevia toimitiloja mahdollisuuksien mukaan järjestöjen ja toimintaryhmien yleishyödyllisen toiminnan käyttöön maksutta tilojen käyttöohjeiden mukaisesti. Tilojen käyttömahdollisuus ei ole sidoksissa siihen, avustaako hyvinvointialue järjestöä rahallisesti vai ei.

Lähtökohdat tilojen osalta:

- Hyvinvointialue voi hakemuksesta antaa hallinnassaan olevia (joko omistamiaan tai vuokraamiaan) tiloja maksutta tilapäiseen käyttöön järjestöille, joiden säännöissä määritellyt tarkoitus ja toimintamuodot tukevat tai täydentävät hyvinvointialueen lakisääteisiä sosiaali- tai terveystalouksia satakuntalaisten asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistäen.
- Mikäli järjestö perii järjestämistään tilaisuuksista pääsymaksun, niin Satakunnan hyvinvointialue perii käyttöön antamastaan tilasta vuokraa erillisen tilahinnoinnin mukaan. Hinnasto päätetään hyvinvointialueella erikseen.
- Satakunnan hyvinvointialue varaa oikeuden rajoittaa tilojen käyttöä erityistilanteissa.

Järjestöt voivat saada hyvinvointialueelta toimintaedellytystensä tukemiseksi maksutta myös asiantuntijatuella, viestintää avustettavista toiminnoista hyvinvointialueen viestintäkanavissa sekä hyvinvointialueen asukkaiden ohjausta avustettaviin toimintoihin. Yhteistyö tarjoaa myös hyvinvointialueelle mahdollisuuden saada järjes-

töiltä tärkeää tietoa järjestöjen toimintaympäristöjen ilmiöistä. Toiminnallisen yhteistyön avulla edistetään hyvinvointialueen ja järjestöjen keskinäistä yhteistyötä sekä tietoisuuden lisäämistä ja vuoropuhelun kanavia. Toiminnallisen yhteistyön haku-aika on jatkuva. Pitkäkestoista yhteistyötä, joka edellyttää hyvinvointialueen työntekijä- tai muuta resurssia, arvioidaan soveltuvin osin toiminta-avustusten myöntämisten yleisten periaatteiden mukaisin kriteerein.

3. Toiminta-avustuksen myöntämisen yleiset periaatteet

Avustuksen saajan tulee osoittaa näyttöä kohderyhmälle suunnatusta vaikuttavasta toiminnasta ja kohderyhmän osallistamisesta toiminnan kehittämiseen. Toiminnan tarvetta, tavoitteita, toimenpiteitä, seuranta- ja arviointia kuvataan hakemuslomakkeeseen.

Avustuksen saajalla tulee olla valmius toimia yhteistyössä hyvinvointialueen palvelujen, verkostojen ja muiden toimijoiden kanssa. Valmiudella tarkoitetaan esimerkiksi osallistumista yhteiseen vuoropuheluun ja kehittämiseen. Avustuksen saajan tulee kuvata hakemuksessa, millaista yhteistyötä avustuksen saaja on valmis tekemään edellä mainittujen tahojen kanssa. Hyvinvointialue voi nimetä toiminta-avustuksen saajalle myös järjestöyhdyshenkilön, joka toimii järjestön ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön kehittämisen yhdyshenkilönä.

Avustettavan toiminnan tulee perustua todennettuihin hyvinvoinnin vajeisiin tai kohdistua väestöryhmiin, joilla oman vaikutusvaltansa ulkopuolella olevien tekijöiden takia on riski joutua eriarvoiseen asemaan, kuten lapsiin ja nuoriin, ikääntyneisiin, pitkäaikaissairaisiin tai vammaisiin henkilöihin, mielenterveys- tai päihdepalveluja tai kriisiapua tarvitseviin, asunnottomiin, toimeentulovaikeuksissa oleviin, maahanmuuttajataustaisiin henkilöihin tai vähemmistökieli- ja -kulttuuriryhmiin.

Avustusta myönnettäessä kiinnitetään huomiota toiminnan laajuuteen, toteutukseen, vaikuttavuuteen sekä hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden toteutumiseen. Yksittäinen toiminta-avustus voi olla suuruudeltaan enintään 25 % koko toiminta-avustuksiin varatusta määrärahasta.

Avustuksen hakijalta edellytetään omaa rahoitusosuutta (esimerkiksi oma työpanos, varainhankinta, jäsenmaksut) tai muuta osoitettua ja eriteltyä aktiivista panosta toiminnan järjestämiseksi (esimerkiksi vapaaehtoistyö) sekä samalle hakijalle mahdollisesti aiemmin myönnettyjen avustusten käyttötarkoituksen toteutumisen kuvauksista. Hakijan tulee kuvata myös muu rahoitus, jota se saa tai on hakenut/hakemassa samaa kohderyhmää koskevaan toimintaan.

Järjestö voi toteuttaa avustettavaa toimintaa yhden tai useamman kunnan alueella, mutta satakuntalaisella kohderyhmään kuuluvalla henkilöllä tulee olla mahdollisuus kotikunnasta riippumatta osallistua järjestön toimintaan.

Avustusta voidaan myöntää ainoastaan hakijoille, joiden hakemus on saapunut annettuun määräaikaan mennessä.

Avustuksen saajan edellytetään julkistavan joko toimintakertomuksessaan tai muulla avustuksen myöntäjän edellyttämällä tavalla tiedon, että yhteisö on saanut hyvinvointialueelta avustusta. Avustuksen saajan tulee kuvata tiedot avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi –verkkopalvelussa tai Suomi.fi -palvelutietovarannossa.

Mikäli myönnetystä avustuksesta maksetaan palkkoja tai palkkioita, avustuksen saajan on huolehdittava ennakonpidätyksen toimittamisesta sekä muista lakisääteisistä maksuista ja työnantajavelvoitteista. Avustuksen saajan tulee noudattaa yhdistyslainsäädäntöä sekä hyvää kirjanpitoa.

Avustuksen saajan edellytetään sitoutuvan toimialueensa eettisiin periaatteisiin.

Avustuksen hakijan tulee hakemuksessa vakuuttaa, etteivät hakijajärjestön vastuuhenkilöt ole allekirjoitusta edeltävien viiden vuoden aikana syyllistyneet talousrikoksiin. Mikäli avustuksen saaja havaitsee, että joku vakuutuksessa mainituista tahoista on vakuutuksessa mainittuna ajankohtana tai avustuksen käyttöaikana syyllistynyt talousrikokseen, on avustuksensaajan välittömästi ryhdyttävä toimiin vahinkojen minimoimiseksi sekä ilmoitettava asiasta hyvinvointialueelle.

Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti. Yhteisvastuullisessa toiminnassa hakijoiden tulee sopia päävastuullisesta hakijasta, jolle avustus maksetaan ja joka vastaa avustuksen käytön raportoinnista. Jos hakijat hakevat avustusta yhdessä ja toteuttavat toimintaa yhteisvastuullisesti, niiltä edellytetään keskinäistä kirjallista yhteistyösopimusta.

Avustuksen saajan edellytetään tekvän suunnitelman siitä, millaisten menetelmien avulla avustuksen saaja aikoo seurata ja arvioida avustetulle toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan vaikuttavuutta.

4. Toiminta-avustuksen haku ja käytön seuranta

Hakuaika on vuosittain erikseen määritettynä ajankohtana syksyllä.

Hyvinvointialueen verkkosivuilla julkaistaan vuosittain päivitettävät ohjeet avustusten hakemiseen. Lisäksi järjestetään infotilaisuuksia ja/tai avoimia hakuklinikoita avustushakuihin liittyen. Sähköinen hakulomake on auki hyvinvointialueen verkkosivuilla toiminta-avustusten hakuaikana. Hakulomake on suppeampi ja hakuprosessi kevyempi enintään 1000 € avustusta hakeville järjestöille.

Hakemuksen liitteeksi edellytetään yhdistyksen säännöt, uusimmat hyväksytyt toimintakertomus ja -suunnitelma, patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriote sekä tilinumero, jolle avustus maksetaan.

Myönnetyt avustukset maksetaan hakijan ilmoittamalle tilille avustuspäätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Rahoituksen käytön seuranta:

Avustuksen saajan on toimitettava selvitys saamansa avustuksen käytöstä seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä. Raportointi tapahtuu erillisellä sähköisellä raportointilomakkeella. Raporttiin tulee sisällyttää sanallinen kuvaus avustuksella toteutetusta toiminnasta sekä erittely toiminnan kustannuksista. Lisäksi raportissa tulee arvioida asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toteutetun toiminnan vaikuttavuutta.

Mikäli avustussumma on 10.000 euroa tai enemmän, tulee raporttiin liittää lisäksi

- tuloslaskelma ja tase,
- toimintakertomus ja
- tilintarkastuskertomus/toiminnantarkastuskertomus

Mikroyhdistysten osalta talouden raportointi tapahtuu tarvittaessa soveltaen Yhdistyslain (503/1989) 37 a § sekä Valtioneuvoston asetusta mikroyhdistysten tilinpidosta (887/2023).

Talouden raportointi toimitetaan hyvinvointialueen hyte-toimintoihin viimeistään toukokuun loppuun mennessä. Linkki raportointilomakkeelle lähetetään hakijan ilmoittamaan sähköpostiin.

Ellei avustusta ole käytetty hyvinvointialueen ohjeiden mukaisesti ja myönnettyyn tarkoitukseen, on avustuksen saaja velvollinen palauttamaan saamansa avustuksen.

Avustuksen hakija sitoutuu siihen, että hyvinvointialue on oikeutettu tarkastamaan hakijayhteisön avustusta koskevan kustannuspaikan/tilin tiedot ja toiminnan.

5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta

Hyvinvointialueen avustamisen ulkopuolelle jäävät normaaliin järjestön toiminnan organisointiin kuuluvat toiminnot, kuten hallinnon kokouspalkkiot ja viestintä (pl. viestintä avustettavasta toiminnasta), sekä merkkipäivän juhlallisuudet. Järjestön hallinnolliset yleiskulut voivat muodostaa enintään 10 % toiminta-avustuksen määrästä.

Avustusta ei myönnetä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan palvelun tuottamiseen. Avustusta ei saa käyttää investointeihin tai kiinteän omaisuuden hankintaan tai yhdistyksen omistamien tilojen kunnostamiseen.

Avustus eroaa hankinnasta siten, että avustaminen on täysin vastikkeetonta. Avustamista koskevassa päätöksessä tai sopimuksessa ei veloiteta avustuksen hakijaa suorittamaan vastapalveluita hyvinvointialueelle.

Pääsääntöisesti avustusta myönnetään vain yleishyödylliseen toimintaan. Avustusten myöntämisessä huomioidaan valtiontukisääntely ja myönnettävän avustuksen kilpailu- ja kauppavaikutukset. Valtion tukia ei voida Euroopan unionin oikeuden mukaisesti myöntää yritystoimintaan. Käsite yritys kattaa myös yhdistykset, säätiöt ja kolmannen sektorin toimijat siltä osin, kuin ne harjoittavat taloudellista toimintaa tarjoten markkinoilla tavaroita tai palveluita.

6. Toiminta-avustusten painopisteet

Toiminta-avustusten painopisteet seuraavalle vuodelle määritetään ennen avustushakua. Painopisteet määritetään alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman, siihen kuuluvien erillissuunnitelmien sekä hyvinvointialuestrategian perusteella. Päätöksen seuraavan vuoden painopisteistä tekee sote-johtaja.

Hyvinvointialue järjestää vuosittain järjestöfoorumin, jossa käsitellään tulevan avustushaun painopisteitä tutkimusten, alueellisen tilanteen sekä käynnissä olevien toimintojen valossa.

7. Päätöksenteko

1. Aluevaltuusto hyväksyy talousarvion, jossa järjestöavustusten kokonaismäärä
2. Sote-johtaja päättää avustusmäärärahan jakautumisesta toiminta-avustusten ja hankeavustusten kesken
3. Hyvinvointialueen järjestöavustustyöryhmä kartoittaa palvelutuotannon tarpeita toiminnoille sekä arvioi toiminta-avustushakemukset
4. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialueella valmistellaan esitys toiminta-avustusten jakautumisesta järjestöavustustyöryhmän kartoituksen ja arvioinnin perusteella
5. Sote-johtaja päättää toiminta-avustusten kohdentamisesta